

Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

05 травня 2022 року

м. Надвірна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «НАДВІРНЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НТУ»
Циклова комісія інформаційної діяльності**

**ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ
В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ПРАКТИЦІ**

**Тези доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
05 травня 2022 року**

**Надвірна
2022**

УДК 004:[37:02](477)(043)

Е 50

Матеріали подані в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Плитус О.С., к.і.н., голова циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», Трачук Л. Ф., к.і.н., викладач циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».

Рекомендовано до видання методичною радою
ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»,
протокол №6 від 12 травня 2022 р.

Е 50 Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці : тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 5 травня 2022 року. – Надвірна : ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», 2022. – 160 с.

Збірник містить тези доповідей результатів актуальних досліджень ролі Інтернету як сучасного провідного каналу комунікації; особливостей застосування електронних комунікацій у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, бібліотечній та архівній справі; проблем викладання дисциплін соціокомунікаційного циклу.

Розрахований на науковців, викладачів і здобувачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

УДК 004:[37:02](477)(043)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ІНТЕРНЕТ ЯК СУЧАСНИЙ ПРОВІДНИЙ КАНАЛ КОМУНІКАЦІЇ

Ржеуський А. В., Кунанець Н. Е. Роль технології «інформаційні воротарі» у відборі правдивої інформації в умовах інформаційної війни.....	9
Кучер В. В., Палеха Ю. І. Проблеми оригінальності творчих надбань в інтернеті.....	11
Казначеева Л. М. Електронні комунікації як інструмент рішення викликів у сучасній вітчизняній соціокультурній сфері.....	14
Гринчишин Т. М. Методи забезпечення інформаційної безпеки.....	16
Бабенко Ж. В. Шляхи підвищення конкурентоздатності інформаційних установ у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі.....	19
Мовчан Н. А., Казначеева Л. М. Комп'ютерна гра в культурологічному контексті.....	22
Левковець Н. П. Домінанти закону «Про електронні комунікації».....	25
Дзюбак Р. Б. Психологічний вплив електронних комунікацій на особистість.....	27
Лазарук Т. Б., Іроденко Т. Б. Особливості мови інтернет комунікації.....	30
Залізник Н. В. Інформаційний менеджмент як основа діяльності підприємства.....	32
Радишевська О. В. Електронна система документообігу на підприємствах: актуальні проблеми впровадження.....	35
Христенко О. В., Добровольська А. А., Кулик П. С. Роль інформаційних технологій в управлінні сучасними підприємствами.....	37
Трачук Л. Ф. Електронні комунікації та культура скасування.....	40
Романюк О. Т., Плитус О. С. Інформаційні технології в електронних картографічних ресурсах.....	43
Бервінова О. В., Плитус О. С. Аудіовізуальні документи як історичне джерело.....	45

СЕКЦІЯ 2. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Дякур Ю. В. Соціокультурна комунікація в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування (на прикладні управління культури і туризму Надвірнянської міської ради).....	49
Касінець А. В., Плитус О. С. Електронні комунікації в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.....	51

СЕКЦІЯ 3. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ СПРАВІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ТОЧКИ РОСТУ

Данилюк Д., Сілкова Г. Методи аналітичного опрацювання документного контенту та їх застосування в роботі інформаційних установ.....	54
Гасуляк С. Р., Веремчук О. В. Електронні інформаційні ресурси бібліотеки ЗВО в системі обслуговування користувачів.....	57
Заблоцька В. В. Канали комунікації книгозбірні в інформаційному просторі.....	60
Мовчан К. М. Веб-сайти бібліотеки – сучасний комунікаційний канал.....	63
Будяненко Н.-Є. В., Мовчан К. М. Бібліотечні сервіси в освітньому просторі.....	64
Бузаші М., Веремчук О. В. Електронні технології формування бібліотечних фондів.....	66
Приходько Н. І. Відеоконтент як засіб популяризації електронної бібліографічної продукції.....	69
Сеняк Я. М. Бібліотеки закладів вищої освіти в епоху інтернет-комунікацій.....	71
Теличко Т. М. Інформаційно-комунікаційні технології бібліотеки як складова активізації освітнього процесу.....	75
Воробель С. І. Регіональний інформаційний портал «Тернопільщина» в системі електронних комунікацій Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки.....	78
Гринішак В. Ю. «Бібліотека, яка не знає стін, крім стін світу».....	82

СЕКЦІЯ 4. ОСВІТА І ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Палеха Ю. І. Гуманізація підготовки фахівців галузі соціальних комунікацій.....	86
Нагорний Р. В., Дребот С. Д. Електронні комунікації в організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».....	90
Плитус О. С. Електронні комунікації в організації роботи циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»...	93
Скрипник В. С., Ферштей І. Л. Електронні освітні ресурси як основа сучасного освітнього середовища закладу фахової передвищої освіти.....	96
Олійник Г. Я., Остафійчук Т. Д. Освіта і електронні комунікації в сучасному суспільстві.....	98
Бондар В. Д., Шершньова О. В. Асоціативне наповнення понять «бібліотечна справа» та «архівна справа» (на прикладі здобувачів вищої	

освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Національного університету «Острозька академія») в умовах онлайн-навчання.....	100
Білоус С. І., Новосад М. Г. Особливості викладання філософських і культурологічних дисциплін в умовах дистанційного навчання: з досвіду роботи.....	103
Надольська В. В. Система MOODLE як засіб електронної освітньої комунікації.....	106
Мамчук М. Б., Ферштей І. Л. Програмні засоби навчального призначення та мультимедійні технології.....	108
Якуба М. С. Використання електронних комунікацій у екологічній освіті...	111
Шпитко І. В., Мамчук М. Б. Освіта і електронні комунікації в сучасному суспільстві.....	113

СЕКЦІЯ 5. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АРХІВІВ

Петрович В. В. Створення та функціонування електронних архівів.....	116
Семенюк Т. П. Впровадження електронних архівів у діяльність архівних підрозділів державних установ, організацій та підприємств.....	119
Грушка Б. М., Семенюк Т. П. Організація роботи архівів у цифровому архівному контенті як об'єктивна вимога часу.....	122
Насадюк І. В., Мамчук М. Б. Електронні ресурси архівів України як засіб розвінчування історичних міфів та спекуляцій в межах гібридної війни 2014–2022 рр.....	124
Смірнова Ю. Ю., Семенюк Т. П. Цифровізація та дигіталізація документів Національного архівного фонду України.....	127
Марчук Я. М., Семенюк Т. П. Архівні служби країн світу в мережі інтернет.....	129

СЕКЦІЯ 6. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНОГО ЦИКЛУ

Швецова-Водка Г. М., Хевзюк Т. М. Поняття електронного документа.....	132
Сілкова Г. В., Костенко М. С. Формування аналітичної складової фахових компетентностей фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.....	135
Палагнюк М. М. Сучасні проблеми викладання дисциплін соціогуманітарного циклу в технічних навчальних закладах.....	138
Трофімук-Кирилова Т. М. Використання технології вебквесту під час викладання дисципліни «Ділові комунікації».....	141
Бережняк О. В. Онлайн–тренінг зі «спічрайтингу» як засіб формування інформаційної грамотності користувача.....	145

Головченко М. М. Актуалізація нормативно-правової бази щодо забезпечення захисту інформації у документах під час вивчення дисципліни «Електронні архіви».....	147
Данькевич Ю. В. Місце теоретико-комунікаційних теорій у процесі підготовки студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».....	149
Пристайко Х. І. Електронні освітні ресурси для забезпечення ефективного навчання фахових дисциплін спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Освітні навчальні платформи.....	151
Алфавітний список учасників конференції.....	155

5. ГОСТ 7.83–2001. Электронные издания. Основные виды и выходные сведения : межгос. стандарт. Введ. 2002–07–01 // Стандарты по издательскому делу / сост. : А. А. Джиги, С. Ю. Калинин. 3-е изд. Москва : Экономистъ, 2004. С. 297–311.
6. ДСТУ 7157:2010. Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості. Вид. офіц. Уведено вперше 2010-03-11. Київ : Держспоживстандарт України, 2010. IV, 14 с. (Національний стандарт України).
7. ГОСТ Р 52292–2004. Информационная технология. Электронный обмен информацией. Термины и определения. Дата введения — 2005.07.01. (Национальный стандарт Российской Федерации).
8. Янковая В.Ф. Электронный документ как объект документоведения. *Вестник Волгогр. гос. ун-та. Серия 2: Языкознание*. 2013. № 3. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/elektronnyy-dokument-kak-obekt-dokumentovedeniya> (дата звернення: 09.04.2022).
9. Карпенко М.Ю. Електронний документообіг у професійній діяльності : конспект лекцій для студ. усіх форм навчання освіт. рівня «бакалавр» спеціальностей 126 – Інформаційні системи та технології, 151 – Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 67 с. URL: <https://cutt.ly/UFIL2rL> (дата звернення: 05.04.2022).

УДК 378.147:023.5

Сілкова Г. В., Костенко М. С.
Рівненський державний
гуманітарний університет, м. Рівне

ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦЯ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Підготовка фахівців інформаційної сфери після введення в дію Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (2015 р.), Стандарту вищої освіти України (СВОУ) за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (2018 р.), СВОУ за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (2019 р.), а також Стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» (2021 р.) набула нового змісту.

Згідно СВОУ за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти предметна область визначена як інформаційні та документні системи установ; технології управління інформаційними, архівними та бібліотечними ресурсами. Інтегральна компетентність, що передує системі загальних і спеціальних компетентностей випускника названої спеціальності, в свою чергу, визначена

як здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Підготовка фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи закладами вищої освіти (ЗВО), що, в свій час, забезпечували навчальний процес за спеціальністю / спеціалізацією «Документознавство та інформаційна діяльність» спрямована на підготовку професійних кадрів, здатних як ефективно працювати в інформаційних центрах та бібліотеках, так і здійснювати аналітично-документаційне забезпечення управлінських процесів в структурах різного профілю діяльності та різних форм власності. Навчальні плани одноіменних освітніх програм кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету (РДГУ) наповнені відповідними обов'язковими та вибірковими навчальними дисциплінами. Блок професійної підготовки націлений на готовність бакалавра до виконання типових завдань з предметної діяльності і поглиблює знання здобувачів щодо основних функцій і принципів інформаційної, бібліотечної або архівної справи.

Провідною тенденцією розвитку інформаційних центрів в Україні стало здійснення аналітичного забезпечення змінюваних інформаційних потреб користувачів, спричинених соціально-політичними та економічними процесами суспільства. Інформаційний супровід означених процесів неможливий без аналізу проблемних ситуацій, прогнозування тенденцій їх розвитку та розробки варіантів подолання проблем. Це зумовило посилення уваги до аналітичної складової у підготовці інформаційних працівників, що набуло свого втілення у розширенні змісту фахових компетентностей, які формуватимуть знання і вміння з аналітичної обробки інформації, підготовки інформаційно-аналітичної продукції, зокрема, за допомогою новітніх інформаційних технологій.

Аналітичний компонент у навчальних дисциплінах бакалаврату забезпечується опануванням аналітико-синтетичних процесів опрацювання інформації, інформаційно-аналітичних досліджень як методики якісно-змістовного перетворення інформації, методики інформаційно-аналітичної роботи, аналітико-прогнозного забезпечення управління тощо. Тяглість підготовки кафедрою документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ фахівців спеціальності / спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність» сприяла напрацюванню суттєвого досвіду формування знань, вмінь та навичок з інформаційно-аналітичної діяльності, який було використано при оновленні фахової підготовки інформаційних працівників.

Розглянемо фахові компетентності, визначені Освітньою програмою «Документознавство та інформаційна діяльність» зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» за освітнім рівнем «бакалавр», розробленою кафедрою документальних комунікацій та

бібліотечної справи РДГУ. Підготовка бакалавра орієнтована на виконання різноманітних документально-інформаційних і технологічних процесів, спрямованих на надання інформаційно-аналітичних послуг, а також здійснення управління інформаційними структурами. У програмі подано наступні професійні компетентності, що передбачають формування знань та вмінь з інформаційно-аналітичної роботи:

- здатність забезпечувати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах;

- здатність застосовувати методи систематизації, пошуку, збереження, каталогізації інформації для різних типів контенту та носіїв;

- здатність обирати та ефективно використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології та програмне забезпечення для проведення аналітичних досліджень, вирішення фахових завдань і презентації результатів професійної діяльності;

- здатність аналізувати закономірності функціонування потоків та масивів документів, в т.ч., електронних, із подальшим застосуванням отриманих даних з метою оптимізації інформаційного забезпечення користувачів;

- здатність створювати управлінську документацію відповідно до чинних стандартів;

- здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації;

- здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів та послуг, підвищення якості інформаційного забезпечення користувачів;

- здатність проектувати та створювати інформаційні системи, ресурси, продукти, системи та послуги;

- здатність використовувати PR-технології та організувати системи соціальних комунікацій в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури;

- здатність застосовувати принципи проектування баз даних, інформаційних систем, соціальних мереж, цифрових бібліотек та архівів;

- здатність застосовувати методи захисту інформації;

- здатність використовувати і вдосконалювати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організувати цифрові архіви, електронні бібліотеки, проблемно-тематичні бази та банки даних;

- здатність створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування веб-сайтів та веб-спільнот у мережі Інтернет;

- здатність опановувати і застосовувати технології електронного діловодства та електронного документообігу;

- здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

Зазначимо, що якість підготовки фахівців інформаційних структур, здатних відповідати сучасним викликам, значною мірою визначатиметься спадковістю формування фахових компетентностей з аналітичного напрямку роботи з інформацією освітніми програмами різних рівнів підготовки (від фахової передвищої освіти на здобуття освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр» до вищої освіти на здобуття ступенів «бакалавр» і «магістр») в межах спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

УДК 101.1:378.14.015.62:378.6

Палагнюк М. М.

Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу,
м. Івано-Франківськ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН СОЦІОГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ В ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Актуальність теми. В сучасній українській вищій школі у загальному контексті реформ та якісних змін, що проводяться останні роки, дискутується також питання викладання гуманітарних дисциплін, у технічних навчальних закладах. На сьогодні у суспільстві ставляться нові соціальні стандарти, тому «від сучасного інженера вимагається не тільки кваліфіковано застосовувати свої знання й навички, набуті у вищій школі, але й здійснювати культуротворчу діяльність, яка сприяє розвитку, як суспільства, так і самої особистості. І тут особлива роль повинна належати гуманітарним дисциплінам» [11].

Викладач гуманітарних дисциплін повинен виконувати роль людини, яка не просто представляє й передає студентам інформацію (на сьогодні таке завдання цілком можуть виконати електронні ресурси різноманітними мовами), а того, хто повинен стати «лідером», який допомагає студентові у вивченні матеріалу, становленні критичного мислення, зокрема, в опрацюванні навчально-методичних матеріалів, адже нерідко автори підручників допускають, на жаль, помилки чи подають свій текст із зайвим ускладненням.

Аналіз досліджень і публікацій. Представлену проблему досліджували В. Глаголев, Т. Семьонова, М. Трифонова, Н. Федорук, Л. Федотова, К. Харітонашвілі та ін.

Як відомо, гуманітаристика оперує текстом і базується на ньому, а способи аргументації нерідко приводять до взаємозаперечних висновків, що дуже важливо у цій сфері, адже таким чином формується прискіпливе критичне мислення щодо висловлених концепцій та світоглядних позицій.

Зважаючи на специфіку технічних спеціальностей у вузах, на наше переконання, необхідно студентам запропонувати як індивідуальну роботу окремі тематичні блоки, що стосуються їхнього майбутнього фаху з точки зору формування загального філософського погляду на ті об'єкти чи сторони